

ΜΗΤΣΟΥ ΑΝΘΕΜΗ

Τ Ο Κ Ρ Ι Μ Α

—6—

—Τὸ βράδυ στὶς τέσσερες εἶναι ἡ καλύτερη ὥρα, εἶπε ὁ Κώστας τὴν ἄλλην ἡμέρα ποὺ μιλήσανε γιὰ τὴν ἐπίσκεψή, φόρεσε λοιπὸν τὰ καλά σου κι' ἔλα νὰ πᾶμε. Μὰ λίγα τὰ λόγια σου στὸ κορίτσι καὶ μετρημένα τὰ φερόματά σου. Εἶπανε τοῦ βλάχου νὰ δοκιμάσῃ τὸ μαῦρο χαδιάρι κι' αὐτὸς ἔπεσε μὲ τὰ μοῦτρα στὸ πιάτο.

Στὶς τέσσερες ὅταν πήγανε στὸ Μεγάλο Ξενοδοχεῖο τοὺς δέχτηκε ὁ Ἰωαννίδης κι' ἡ κόρη του σ' ἓνα μικρὸ σαλόνι. Τοὺς προσφέρανε τσάι καὶ γλυκίσματα καὶ ἡ συναναστροφή εἶτανε ἐγκάρδια, μὰ χωρὶς καμμιὰ ὑπερβολή. Ὁ Παῦλος καὶ ἡ Ἄννα φανήκανε πολὺ μετρημένοι, σχεδὸν τυπικοί. Μιλοῦσε ὅλη τὴν ὥρα ὁ Ἰωαννίδης. Συγκινήθηκε πολὺ ἀπὸ τὴ φιλικὴ ἐκείνη συντροφιά καὶ τοὺς εἶπε πολλὰ γιὰ τὴ ζωὴ του. Δὲν ἐρχότανε πρώτη φορὰ στὸ Παρίσι. Πολλὰς φορές ταξίδεψε στὰ νιάτα του, ὅταν εἶχε τὸ μεγάλο ἐμπορικὸ στὴν Ἀθήνα. Μὰ εἶχε χρόνια τώρα νὰ ταξιδέψῃ καὶ τὸ ξανάδλεπε σὰν παλαιὸς νοσταλγός. Οἱ πίκρες τῆς ζωῆς τὸν εἶχανε καταβάλλει. Ἀσπρίσανε τὰ μαλλιά του καὶ βάρυνε τὸ κορμί του καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἀκόμη ἐξηντάρης. Μικροπαντρεμένος, εἶχε κάνει πολλὰ παιδιά. Στὴν ἀρχὴ ζοῦσε εὐτυχισμένος, μὰ ἔπειτα τὸν ἔκαψε ὁ Χάρος. Ἐχασε τρία ἀγόρια, δυὸ κόρες, τὴ γυναῖκα του. Μόνο ἡ Ἄννα, τὸ ὑστερνό του παιδί, τοῦ ἀπόμεινε κι' αὐτὴ τὸν κρατάει στὴ ζωὴ.

Τοὺς εἶχε συγκινήσει ἡ ἱστορία. Τὰ μάτια τῆς Ἄννας εἶτανε γεμάτα δάκρυα. Ὁ Παῦλος τὴν κοίταζε καὶ τοῦ φαινότανε πιδ ὁμορφὴ ἀκόμα. Ἐρρίξε μιὰ κρυψὴ ματιὰ στὰ στήθη της ποὺ ἀνεδοκατεβαίνανε ζωηρότερα, ἴσως ἀπὸ τὴ συγκίνηση.

Ἀλλάξανε ὁμιλία. Ὁ Ἰωαννίδης τοὺς ἔλεγε τώρα πόσο διαφορετικὸ ἔδλεπε τὸ Παρίσι, τοὺς διηγήθηκε παλαιὰ μικροεπεισόδια διασκεδαστικὰ ἀπὸ τὰ τόσα ταξίδια του. Ἡ χαρούμενη διάθεση ξαναγύρισε καὶ ὅλοι μιλούσανε μὲ ὄρεξη καὶ χαρὰ.

Ὅταν θὰ φεύγανε, εἶπεν ἡ Ἄννα.

—Πῶς ἤθελα νὰ ἰδῶ ἓνα νοσοκομεῖο.

Ὁ Παῦλος βιάστηκε νὰ τῆς ἀπαντήσῃ πρῶτος.

—Νέρθητε στὸ δικό μας. Εἶναι τὸ μεγαλύτερο καὶ τελειότερο τοῦ Παρισιῦ. Θὰ σᾶς ἐδηγήσουμε καὶ θὰ σᾶς ἐξηγήσουμε τὸ κάθε τι. Ἀπὸ τίς ἐννέα εἴμαστε καί.

—Ναί, θαρτῶ, εἶπεν ἡ Ἄννα· αἱ, πατέρα, θὰ πᾶμε.

—Μπορεῖ ἐγὼ νὰ μὴν ἀκολουθήσω, μὰ αὐτὸ δὲ μپοδίζει· οἱ κύριοι θὰ σὲ συνοδέψουνε.

Ὅταν φύγανε, δὲν εἶπε ὁ Κώστας τίποτα στὸν

Παῦλο. Περιπατοῦσανε κι' αἱ δυὸ σιωπηλοί, συλλογισμένοι.

Περάσανε μερικὲς ἡμέρες καὶ δὲ φάνηκε στὸ νοσοκομεῖο οὔτε ὁ γέρος οὔτε ἡ κόρη.

—Θὰ τὸ ξέχασε, συλλογίστηκε ὁ Παῦλος. Δὲ βαρίσαι, τί εὐχαρίστηση νὰ νιώσῃ μιὰ κόρη σ' ἓνα νοσοκομεῖο.

—Καλύτερα, σκέφτηκε ὁ Κώστας, ὁ φίλος ἀρχισε νὰ γλυκοκοιτάζῃ τὸ κορίτσι καὶ δὲ μ' ἀρέσει. Μὰ ἴσως τοῦ κοριτσιῶ νὰ γύρισεν ὁ νοὺς ἄλλοῦ.

Γελαστήκανε. Τὴν ἄλλην ἡμέρα ζήτησαν τὸν Παῦλο στὸ θυρωρεῖο. Πῆγε καὶ εἶδε τὴν Ἄννα.

—Θὰ νομίσατε πῶς σᾶς γέλασα, εἶπε. Μὰ εἶχε ἀδιαθετήσῃ ὁ πατέρας καὶ δὲν τὸ κούνησα βῆμα ἀπὸ κοντά του. Εὐτυχῶς εἶτανε μιὰ μικρὴ ἀδιαθεσία, ἕνας ἀλαφρὸς πυρετὸς καὶ τώρα εἶναι ἐντελῶς καλά. Λοιπὸν νὰ μαι. Ἦρθα γιὰ τὴν ἐπίσκεψή. Ποῦ εἶναι ὁ Κύριος Κώστας;

—Μέσα. Εἶναι ἀπασχολημένος, μὰ θὰ τὸν ἰδοῦμε.

—Ἐμπρὸς λοιπόν.

Γυρίζανε στὶς εὐρύχωρες σάλες τοῦ νοσοκομείου· ὁ Παῦλος τῆς ἐξηγοῦσε τὸ κάθε τι. Μιλοῦσανε κ' οἱ δυὸ σιγαλὰ ἐξέβαια, μὰ μὲ πολλὴ ὄρεξη. Δοκιμάζανε ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλο μιὰ χαρὰ, ἓνα αἶσθημα ἐντονώτερης ζωῆς· ὁ Παῦλος βιάζετο στὸ πλάγι της κι' εἶσι πολλές φορές ἔρριχνε κρυφὰ ματιὰς στὰ στήθη της, ποῦ δείχνανε ξεπεταμένα, ἔδλεπε τὰ χοντρά μπράτσα της κι' εἶχε πάλι στὴ γλώσσα τὸ αἶσθημα τῆς ἡδονῆς ἐνὸς γλυκοῦ, ποῦ μόλις γεύτηκε, καὶ μιὰ δίψα, κάποιο στέγνωμα στὸ στόμα. Χωρὶς νὰ θέλῃ πήρε μιὰ τέτοια διεύθυνση γιὰ νὰ δείξῃ στὴν κόρη τὸ νοσοκομεῖο, ὥστε νὰ φτάσῃ τελευταία στὸ μέρος ποῦ ἐργαζότανε ὁ Κώστας.

—Πάντα καταδόδιο, εἶπε ἅμα τοὺς εἶδε. Θὰ τέλειωσεν κι' ὅλας τὸ ταξίδι μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἀπέραντο νοσοκομεῖο. Καλὸς ὅμως ὁ πιλότος, δὲν εἶναι εἶσι, δεσποινίς;

—Ἄ πρώτης τάξεως.

Ἐρρίξε ὅμως ὁ Κώστας μιὰ ματιὰ στὸν Παῦλο κι' αὐτὸς χαμήλωσε τὰ μάτια.

—Καὶ τώρα μπορῶ νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ συνοδέψετε στὸ ξενοδοχεῖο;

—Ἐγὼ ὄχι, εἶπεν ὁ Κώστας. Εἶμαι ἐφημερεύων στὸ τμήμα μου καὶ δὲ μπορῶ νὰ φύγω. Μὰ ὁ Παῦλος δὲν πιστεύω νὰ μپοδίζεται.

—Εἶμαι ἐλεύθερος. Θὰ πρεπε ὅμως νὰρθῇς καὶ σὺ, Κώστα.

— Όχι, πήγαινε σύ, τοῦ εἶπε καὶ τὸν κοίταξε πάλι. Ἐπειτα καλὰ εἶναι νὰ μὴν ἀλλάζῃ ὁ καπετάνιος, ὅσο βαστάει τὸ ταξίδι.

Φύγανε ὁ Παῦλος στὸ δρόμο περπατοῦσε σιωπηλός. Εἶχε χάσει τὴ διάθεσή του. Ἡ ματιὰ τοῦ Κώστα τὸν εἶχε παγώσει. Ἡ Ἄννα ἔμως ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι χαρούμενη καὶ μιλοῦσε, ἔλεγε ἕνα σωρὸ πράματα. Ἐπειτα ὁ δρόμος εἶτανε μακρυνός καὶ δὲ θέλησε οὔτε σ' ἀμάξι νὰ μπῇ οὔτε σὲ λεωφορεῖο. Πηγαίνανε πεζοὶ κι' ὅλο μιλοῦσε. Μὰ σὰν ἐννόησε πόσο συμμαζεμένος εἶτανε τώρα ὁ Παῦλος.

— Γιατὶ δὲ λένε τίποτα πειὰ, ρώτησε. Χάσατε τὴν ἐρεξή σας. Στὸ νοσοκομεῖο εἰσαπτε τόσο ζωηρός. Σᾶς κούρασα ἴσως.

— Όχι. Τώρα τελευταῖα ἔχω ξαφνικὲς ἀλλὰ γές. Ἴσως ὁ κόπος ἔπειτα ἀπὸ τὴ μελέτη ποῦ σᾶς μίλησε ὁ Κώστας νὰ μοῦ ἀδυνατίσει λίγο τὰ νεῦρα.

— Θὰ εἶναι ὅμως μιὰ μεγάλη γιὰ σᾶς ἱκανοποίηση, στὰν γίνῃ γνωστή. Θ' ἀποκτήσετε ὄνομα κι' αὐτὸ θὰ σᾶς εὐκολύνῃ τὴν ἀποκατάσταση, ἔτανε κατεβήτε στὴν Ἀθήνα.

— Μὰ δὲ θὰ κάνω τὸ γιατρὸ στὴν Ἀθήνα.

— Ἀ! εἶπεν ἐκεῖνη καὶ στάθηκε λίγες στιγμὲς κοιτάζοντας τὸν Παῦλο. Μὰ ποῦ λοιπόν;

— Στὸ νησί μου.

— Τί κρίμα, ψιθύρισεν ἡ Ἄννα, μὰ ἔτσι ποῦ νὰ τὴν ἀκούσῃ ὁ Παῦλος.

Ἀν εἶπε λίξη πιά. Βαδίσανε ἀρκετὴ ὥρα σιωπηλοὶ καὶ φθάσανε στὸ ξενοδοχεῖο. Βρήκανε τὸν Ἰωαννίδη στὸ σαλόνι καὶ διάβαζε ἑλληνικὲς ἐφημερίδες.

— Ὁ κύριος Παῦλος εἶτανε πολλὸ ὑποχρεωτικὸς σήμερα, πατέρα. Εἶδα κι' ἔμαθα ἕνα σωρὸ πράματα στὸ νοσοκομεῖο. Εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μὲ συνοδέψῃ κι' ἔως ἐδῶ.

Ὁ Παῦλος κάτι προσπάθησε νὰ εἰπῇ, μὰ τὸν πρόλαβε ὁ Ἰωαννίδης.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, εἶπε, σᾶς εὐχαριστῶ μ' ὅλη μου τὴν καρδιά. Ἡ κόρη μου εἶναι περλεργη κι' ἀγαπᾷ νὰ μαθαίνῃ. Κρίμα ποῦ δὲ μπορῶ νὰν τὴ συνοδεύω παντοῦ. Μιὰ δυὸ φορές τὴν ἀκολούθησα στὰ μουσεῖα, γιατί ἀγαπᾷ τὴν τέχνη καὶ ζωγραφίζει μάλιστα. Κουράζομαι ὅμως, κουράζομαι πολὺ.

— Ἀν ἤθελε ὁ κύριος Παῦλος νὰ μὲ συνοδέψῃ, εἶπεν ἡ Ἄννα.

— Μὰ ἔχω τὸ νοσοκομεῖο, εἶπεν ὁ Παῦλος γιὰ νὰποφύγῃ τὴ συντροφιά ἐκεῖνη.

— Αἱ, καλέ, σεις ὁ ἴδιος εἶπατε, πῶς ἔχετε σκοπὸ χάριν τῆς υγείας σας νὰ λιγοστέψετε τίς ὥρες τοῦ νοσοκομείου. Νὰ ἡ εὐκαιρία νὰ τίς διαθέσετε εὐχάριστα καὶ ὠφέλιμα. Πιστεύω, σᾶς ἀρέσει ἡ τέχνη.

— Ναί, πέρσι πήγα πολλές φορές στὸ Λοῦδβο.

— Νὰ λοιπόν. Ἴσως νὰ εἰσαπτε κι' ἐκεῖ, καθὼ

καὶ στὸ νοσοκομεῖο, ἕνας καλὸς πιλότος, ὅπως εἶπε ὁ κύριος Κώστας. Μὴν ἀρνηθῆτε. Πατέρα, παρακαλέστε τον καὶ σεις.

— Θὰ εἶναι μιὰ μεγάλη χάρη ποῦ θὰ μᾶς κάμῃ ὁ κύριος Παῦλος. Δὲ θέλω νὰ τόνε δυσκολέψω στὴ δουλειά του, ἀν ὅμως ἔχει μερικὲς ὥρες διαθέσιμες, τὸν παρακαλῶ νὰ μὴ μᾶς τίς ἀρνηθῇ.

— Θὰ προσπαθῶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, εἶπε ὁ Παῦλος.

— Περιμένω, εἶπεν ἡ Ἄννα.

Ἐπιστρέφοντας βρῆκε τὸν Κώστα στὸ καφενεῖο, μὰ δὲν τοῦ εἶπε τίποτα γιὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν μουσεῖων. Κάτι θέλησε νὰ ρωτήσῃ τὸν Κώστα γιὰ τὴ ματιὰ, ποῦ τοῦ ἔρριξε στὸ νοσοκομεῖο, μὰ δὲν τόλμησε. Πίστευε καὶ ὁ ἴδιος, πῶς εἶτανε ἐνοχος σὲ κάτι, μὰ δὲν ἤθελε οὐδὲ νὰ τὸ σκεφτῇ. Ἐνιωθε κι' αὐτὸς κάποια μεταβολὴ στὸν ἑαυτὸ του, ἀπόφυγε ὅμως νὰ τὴν προσδιορίσῃ. Κάποια στιγμὴ περνοῦσε ἀπὸ τὸ νοῦ του μιὰ μορφὴ γαλανή, γλυκειὰ καὶ τότε οἱ χτύποι τῆς καρδιάς του γίνονταν περισσότεροι, δυνατώτεροι καὶ φέρνανε μεγάλη ταραχὴ στὸ κορμί του. Ἐπειτα οἱ σκέψεις του γίνονταν ἀτακτότερες, κάπως ἀσυνάρτητες. Ἀξαφνα θυμήθηκε ἐκεῖνο τὸ «κρίμα» ποῦ ἀκουσε νὰ ψιθυρίζῃ ἡ Ἄννα. Κρίμα, τί κρίμα νὰ πάῃ νὰ κλειστῇ στὸ νησί του. Μήπως καὶ αὐτὸς δὲν τὸ συλλογίστηκε; Κρίμα; Ναί, μὰ πῶς νὰ ἐγκατασταθῇ στὴν Ἀθήνα; Μὲ τί μέσα; Κρίμα, μὰ μπορεῖ νὰ κάνῃ διαφορετικὰ; Ἀνάγκη νὰ πάῃ στὸ νησί, νὰ κλειστῇ ἐκεῖ. Χαμένη τόση καὶ τέτοια σπουδὴ. Μὰ μπορεῖ νὰ κάνῃ διαφορετικὰ; Δηλαδή πῶς διαφορετικὰ;

Ἐκεῖνη τὴ νύχτα πάλιν ὁ ὕπνος του ἔγινε ἀτακτος. Εὐπνήσε πολλές φορές κι' ἔμεινε ἀγρυπνος πολλὴ ὥρα. Κοιμῶτανε πάλι, μὰ ὁ ὕπνος του εἶτανε ἀνήσυχος, στριφογύριζε στὸ στρώμα.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα, μόλις πῆγε στὸ νοσοκομεῖο, τὸν εἰδοποιήσανε πῶς τόνε ζήτησε ὁ καθηγητὴς στὸ ἰδιαίτερο γραφεῖο του. Πῆγε τρεχάτος. Μόλις μπῆκε, σηκώθηκε ὁ καθηγητὴς καὶ τοῦ σφίξε δυνατὰ τὸ χέρι.

— Σὲ συγχαίρω γιὰ τὴν ὥρα σου ἐργασίας. Εἶναι μιὰ σπουδαία ἐπιτυχία. Τὴν ἔστειλα ἀμέσως νὰ δημοσιευτῇ στὴν Ἱατρικὴ ἐπιθεώρηση κι' ἐλπίζω πῶς γρήγορα θὰ κάμω λόγο, ὅπου πρέπει. Μπράβο! Ἀν ἐργάζεσαι πάντοτε μὲ τέτοια μέθοδο, ἐπιμελεῖα καὶ προσοχή, θὰ τιμήσῃς τὴν πατρίδα σου καὶ θὰ ὠφελήσῃς τὴν ἐπιστήμη. Καὶ πάλι μπράβο.

Ὁ Παῦλος μὲ δάκρυα χαρᾶς στὰ μάτια δοκίμασε κάτι νὰ εἰπῇ, μὰ ἡ συγκίνηση τὸν ἐπνίγε. Ἐσχυψε νὰ φιλήσῃ τὸ χέρι τοῦ καθηγητῆ, μὰ ἐκεῖνος δὲν τὸν ἀφῆσε καὶ εἶπε.

— Καὶ τώρα νὰ φροντίσῃς γιὰ τὴν υγεία σου

Σὲ βλέπω καὶ πάλι ὠχρὸ καὶ φαίνεται πῶς τὰ νεῦρα σου εἶναι ἀνήσυχτα ἀκόμα. Πρόσεχε.

Ὁ Παῦλος εὐχαρίστησε τὸν καθηγητὴ κι' ἔφυγε πηδώντας. Ἄμα τὸν εἶδε ὁ Κώστας.

— Μὴ μοῦ εἶπῃς τίποτα, τοῦ λέει. Χορεύεις ἀπ' τῆ χαρὰ σου. Περιμένω μάλιστα νὰ σοῦ φυτρώσουν φτερὰ στοὺς ὤμους.

Ὁ Παῦλος ἔμως τοῦ τὰ εἶπε ἔλα καὶ ἄλλα δικά του.

— Ἀὐτὸ μὲ χωρεῖ ὁ τόπος, εἶπε γελώντας, πάω ἔξω.

— Τὸ βλέπω. Φυτρώνουνε κι' ἔλας τὰ φτερὰ καὶ φοδᾶμαι μήπως πετάξῃς καὶ σὲ χάσουμε.

Μὰ ὅταν ἔφυγεν ὁ Παῦλος, ἔμεινε συλλογισμένος καὶ εἶπε.

— Φρεσκάρησε πολὺ ὁ ἀέρας καὶ τεζάρανε τὰ πανιά. Ἄν βροχήξῃ τὸ καρᾶδι, θὰ εἶπῃ, πῶς εἶναι ἀπὸ καλὸ κερσεστέ.

Ἀπὸ νωρὶς ἡ Ἄννα περίμενε τὸν Παῦλο νὰ πᾶνε στὰ Μουσεῖα. Εἴτανε βέβαιη πῶς θὰ ἐρχότανε κι' εἶχε φορέσει ἕνα φόρεμα τριανταφυλλὶ μὲ στενὴ μέση, ποὺ πολὺ τῆς ταίριαζε κι' ἄφηνε νὰ φαίνονται καλύτερα οἱ γραμμὲς τοῦ κορμιοῦ της. Μὰ ἡ ὥρα περνοῦσε καὶ ὁ Παῦλος δὲ φαινότανε. Τὴν εἶχε κυριέψει μιὰ ἀνυπομονησία, ποὺ διακρινότανε καθαρὰ στὴ φλόγα τῶν ματιῶν της. Κινοῦσε νευρικὰ τὰ χέρια της, ἀλλάζε συχνὰ θέση.

Ὁ πατέρας της τὴν ἔδλεπε καὶ μάντευε τὴν αἰτία τῆς ἀνησυχίας της. Μήπως δὲν τὴν ἤξερε; Χρόνια τώρα εἶχε συγκεντρώσει ὅλες τὶς φροντίδες τοῦ στοὺς μόνον πλάσμα, ποὺ τοῦ εἶχε ἀπομείνει στὸν κόσμος. Κάθε τῆς ἐπιθυμία τὴν ἱκανοποιεῖσε μὲ τὸ παραπάνω καὶ χωρὶς καμμιὰν ἀντίρρηση. Καὶ ἡ Ἄννα συνηθισμένη χρόνια τώρα νὰ ποκτᾷ κάθε τι, ποὺ μπορούσε νὰ ἐπιθυμήσῃ, νόμιζε πῶς ὅλος ὁ κόσμος εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ὑπακούῃ στὴ θέλησή της. Καὶ νὰ, τώρα ὁ κύριος Παῦλος περιφρονεῖ τὴν παράκλησή της, μιὰ παράκληση ποὺ τοῦ εἶχανε κάμει μὲ τόση εὐγένεια.

Ὁ πατέρας της μάντευε τὶς σκέψεις τῆς Ἄννας. Εἶχεν ἐννοήσει, πῶς ἡ κόρη τοῦ αἰσθανότανε ζωηρὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ νέο ἐπιστήμονα. Ἐρωτας βέβαια δὲν εἴτανε, εἶχε μάλιστα μεγάλη ἀμφιβολία, ἂν μπορούσε ἡ Ἄννα στὰ σωστὰ νὰ γαπήσῃ κανένα. Ἐδλεπε ὅμως τὸ ζωηρότατο ἐνδιαφέρον της γιὰ τὸν Παῦλο καὶ δὲν ἔφερε κανένα ἐμπόδιο. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν τῆς ἀρνήθηκε χτὲς τὴν ἀδεία τοῦ νὰ γυρίσουνε μαζί μὲ τὸ νέο στὰ Μουσεῖα. Πρῶτα-πρῶτα εἶχε πεποιθήσῃ στὴν κόρη τοῦ. Περὶ φανῇ καθὼς εἴτανε, ποτὲ δὲ θὰ ἔκανε τίποτα, ποὺ νὰ ντροπιάσῃ κι' αὐτὸν καὶ τὴν ἴδια. Ἐπειτα ἂν ἔκλεινο τὸ ἐνδιαφέρον μπορούσε νὰ τελειώσῃ μὲ κάτι διαρκέστερο, μὲ μιὰ ἐνωση, γιὰτὶ ὅχι. Οἱ νέοι φαινόntonτουσαν ταιριασμένοι.

Ὁ Παῦλος καθὼς τὸν παράστησε ὁ Κώστας, εἶχε μέλλον. Αὐτὸς εἶχε τὰ μέσα, τὸ χρήμα, νὰ δημιουργήσῃ καὶ σ' αὐτὸν καὶ στὴν κόρη τοῦ μιὰ ζηλευτὴ θέση στὴν Ἀθήνα. Γιατ' εἶχε δουλέψῃ τόσα χρόνια;

Αὐτὰ συλλογιζότανε ὁ Ἰωαννίδης κοιτάζοντας τὴν κόρη τοῦ. Ἡ ἀνησυχία της ἔσο πῆγαινε καὶ μεγάλωνε. Συχνὰ τώρα παρατηροῦσε ἀπὸ τὸ παράθυρο στοὺς δρόμο κάτω. Μὰ ἔφτασε τὸ μεσημέρι χωρὶς νὰ φανῇ ὁ Παῦλος. Καθίσανε στὸ τραπέζι. Ὁ πατέρας της μιλιὰ δὲν ἔβγαλε, γιὰτὶ φοδᾶτανε μήπως ἡ στενοχώρια τῆς Ἄννας ξεσπάσῃ σὲ κλάμα. Δὲν ἤθελε νὰ τὴν πειράξῃ σταλιά. Ἦξερε, πῶς σὲ παρόμοια περίσταση ἔπρεπε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ξεδυμάνῃ μόνη.

Ἡ Ἄννα δοκίμασε νὰ νηπαινεύῃ λίγο, μὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Τὸ πρόσωπό της, τὰ χεῖλιά της τὰ σφιγμένα δείχνανε πεισμα. Νόμιζε πῶς εἶχε ταπεινωθῇ πολὺ μπροστὰ σ' ἐκεῖνο τὸ νέο.

Ὁ πατέρας της βλέποντας πόσο ἡ στενοχώριά της εἴτανε μεγάλη, πρότεινε νὰ κάμουν ἕνα γύρο στὰ μεγάλα βουλεδάρτα. Ἡ Ἄννα δέχτηκε γιὰ νὰ μὴ φέρῃ ἀντίρρηση στὸν πατέρα της. Γυρᾶνε ὅρες κοιτάζοντας τὶς βιτρίνες τῶν μαγαζιῶν, τὸν κόσμο ποὺ χάζευε ἢ περνοῦσε βιαστικά, τὶς ἄμαξες, ποὺ σὲ μιὰ γραμμὴ ἀτελειώτῃ ἀνεδαίνανε καὶ καταδαίνανε. Πρῶτῃ φορὰ ὁ Ἰωαννίδης περπάτησε τόσο καὶ κουράστηκε πολὺ. Καθίσανε σ' ἕνα καφενεῖο. Εἶχε βραδυάσει κι' ἀνάδανε τὰ φῶτα.

Ὁ Παῦλος φεύγοντας ἀπ' τὸ νοσοκομεῖο γύριζε στοὺς δρόμους ὅλος χαρὰ. Ζητοῦσε νὰ νηπαινεύῃ γνωστοὺς γιὰ νὰ τόνε ρωτήσουνε τὴν αἰτία τῆς χαρᾶς τοῦ, νὰ τοὺς εἶπῃ τὴν ἐπιτυχία τοῦ, τὴν εὐτυχία τοῦ. Γύρισε τὴ λατινικὴ συνοικία, μῆλκε σ' ἕνα ἐστιατόριο ποὺ συνηθίζανε νὰ τρῶνε οἱ Ἕλληνες, πέρασε τοὺς μεγάλους δρόμους, ὅπου μπορούσε νὰ νηπαινεύῃ φίλους καὶ γνωστούς. Στὸ τέλος κατάντησε νὰ τριγυρίξῃ ἄσκοπα. Μιὰ σκέψη κυριαρχοῦσε στὸ νοῦ τοῦ. Οἱ ἔπαινοι τοῦ καθηγητῆ, ἡ ἐπιτυχία τῆς μελέτης τοῦ. Τίποτα ἄλλο. Κι' ἡ χαρὰ τοῦ εἴτανε ἀπέραντη, πλημμυροῦσε τὸ εἶναι τοῦ, μιλοῦσε μόνος τοῦ σχεδόν. Ἐτοὶ ἔφτασε στὰ μεγάλα βουλεδάρτα χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ. Κοίταζε ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὰ καφενεῖα στὶς μπουραρίες. Κάποιος θὰ εἶναι ἐκεῖ. Εἶχε λησμονήσει καὶ τὴν Ἄννα καὶ τὴ χτεσινὴ ὑπόσχεσή τοῦ. Καὶ παραδομένος ὅλος στὴ σκέψη τοῦ βάδιζε. Συνήθιζε πάντοτε, ὅταν περπατοῦσε, νὰ κρατῇ ψηλὰ τὸ κεφάλι καὶ νὰ κοιτάξῃ μακριὰ. Σὲ μιὰ γωνιὰ ἐνὸς μεγάλου καφενεῖου ἀντίκρυσε τὸν Ἰωαννίδη καὶ τὴν Ἄννα. Θυμήθηκε τότε τὴν ὑπόσχεσή τοῦ καὶ ντράπηκε γιὰτὶ παράλειψε νὰ τὴν ἐχτελέσῃ.

— Μπα, συλλογίστηκε, ἅμα μάθουνε γιὰτὶ, θὰ μὲ συχωρέσουνε καὶ θὰ χαροῦνε μάλιστα. Εἶμαι βέβαιος.

Πλησίασε καὶ τοὺς χαιρέτησε μ' εὐγένεια καὶ

χαμόγελο στα χείλη. Ὁ Ἰωαννίδης τότε χαιρέτησε με συμπάθεια, ἡ Ἄννα ψυχρά, μόλις ἄγγιξε τὸ χέρι του. Τότε κοίταζε με πείσμα, μίσος σχεδόν.

— Νὰ με συχωρέσετε πού ἐν ἤρῳ. Μοῦ συνέβηκε κάτι ἔκτακτο, πού ἅμα τὰ μάθετε, θὰ με δικαιολογήσετε, πιστεύω.

— Μὰ κάποια βιαστική δουλειά, εἶπεν ὁ Ἰωαννίδης.

Ἡ κόρη δὲν εἶπε λέξη. Οὔτε γύρισε νὰ ἴδῃ τὸν Παῦλο. Κοίταζε τοὺς διαβάτες ἀδιάφορη.

— Ὁ κύριος καθηγητὴς με κάλεσε σήμερα στὸ γραφεῖο καὶ μοῦ μίλησε γιὰ τὴν ἐργασία, πού εἶχα καταγίνει ἐξ ἡμέρας τώρα. Τὴ βρήκε πολὺ σπουδαία. Θὰν τὴ δημοσιέψῃ στὸ πιδ σοβαρὸ ἱατρικὸ περιοδικὸ τῆς Γαλλίας καὶ θὰ κἀνὴ λόγο ἴσως καὶ στὴν Ἀκαδημία.

Ἡ Ἄννα ἔκανε ἀπότομο κίνημα, λίγο ἀκόμα καὶ θ' ἀναποδογύριζε τὰ ποτήρια πού εἴτανε στὸ τραπέζι. Κοκλίνησε, ἄρπαξε τὸ χέρι τοῦ Παύλου, τὸ σφίξε καὶ τοῦ εἶπε ζωηρά.

— Μπράβο. Σὰς συγχαίρω.

Τοῦ σφίξε καὶ ὁ Ἰωαννίδης τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε μ' ἐνθουσιασμό.

— Μπράβο! τέτοιοι νέοι σὰν κι' ἐσὺ, τιμοῦνε τὴν πατρίδα.

Ὁ Παῦλος γεμάτος περηφάνεια δὲν ἤξερε πῶς νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ.

— Καὶ τώρα ἐλπίζω πῶς θὰ συχωρέσετε τὴν παράλειψή μου, εἶπε ὁ Παῦλος καὶ κοίταζε τὴν Ἄννα.

— Μπᾶ, καλέ, μὴ λάτε τώρα τέτοια λόγια. Κἀθένας στὴ θέση σας θὰ ξεχνοῦσε ἅ! σὰς ζηλεύω.

— Εἶμαι στὴ διάθεσή σας. Ἀπὸ αὔριο, ἂν θέλετε, μπορούμε νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὰ Μουσεῖα. Πρῶτα τὸ Λεὼδρο βέβαια, ἀφοῦ σὰς ἐνδιαφέρει τόσο ἡ ζωγραφικὴ.

Μείνανε πολλὴ ὥρα στὸ καφενεῖο καὶ μιλῆσανε γιὰ ἕνα σωρὸ μικροζητήματα. Ἐπειτα χωρίσανε καὶ ὁ Παῦλος γύρισε ὅλος χαρὰ στὸ δωμάτιό του.

Βαδίζανε ἀργὰ μέσα στὶς μεγάλες σάλες τοῦ Λοῦδρου κοιτάζοντας τίς εἰκόνες. Σὲ μερικές μόλις ρίχνανε μιὰ ματιὰ, ἄλλες τίς παρατηροῦσαν με προσοχὴ ὥρα πολλή. Ἡ Ἄννα μιλοῦσε, ὅλο μιλοῦσε. Θὰ εἶχε, φαίνεται, διαβάσει κάποιον βιβλίον γιὰ τοὺς μεγάλους ζωγράφους, γιὰτὶ ἀράδιαζε ἕνα σωρὸ πληροφορίες γιὰ σχολὰς καὶ τεχνοτροπίες. Ὁ Παῦλος ἀκουγε προσεχτικά ἢ τουλάχιστον ἔδειχνε πῶς πρόσεχε. Πράγματι ὅμως εἶχε ἄλλοῦ τὸ νοῦ. Καθὼς βαδίζανε πλάγι ἐνῶς στέν ἄλλο, κολλητὰ σχεδόν, αὐτὸς ἐνωθε πάλι τὸ καινούργιον αἶσθημα, πού δοκίμαζε πάντοτε, κάθε φορὰ πού βρισκότανε κοντὰ στὴν Ἄννα. Μιὰ ἀνατριχίλα στὸ κορμί κι ἕνα δυνατό τίναγμα στὰ νεῦρα. Ἐνα κῶμα ἡδονῆς θόλωνε γιὰ μιὰ

στιγμὴ τὸ νοῦ καὶ δίψα τοῦ στέγνωσε τὸ στόμα. Ἐνας δυνατὸς παλμὸς παράλυε τὴ γλῶσσα του, δυσκόλευε τὴν ὁμιλία του. Ἐπειτα ὁ νοῦς του κατόρθωνε γιὰ κάμποση ὥρα νὰ κυριαρχήσῃ πάλι καὶ τότε ἀπαντοῦσε στὴν Ἄννα. Αὐτὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ κοιτάζῃ τίς εἰκόνες καὶ νὰ μιλῇ γιὰ τεχνικὰς λεπτομέρειες. Ἐστρεφε κάποτε τὰ μάτια της στὸν Παῦλο καὶ τὸν ἐδλεπε πότε ὠχρό, πότε μ' ἕνα ζωηρὸ ρόδινο χρῶμα, πού ἔκανε ἐξαιρετικὰ ὁμορφο τὸ μελαχρινὸ του πρόσωπο. Ἐννοοῦσε τάχα ἡ κόρη τί αἰσθανότανε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἐνός; Ἴσως ναί, ἴσως ὄχι. Μὰ ἐνῶ περπατοῦσαν πλάγι, κολλητὰ, ἔκανε κάτι χαριτωμένα κινήματα, πού δείχνανε ὅλο τὸν πλοῦτο τοῦ κορμιοῦ της, παρουσιάζανε ἐντονώτερες, καμπυλωτές τίς γραμμές. Πάλι τοῦ Παύλου ὁ νοῦς θόλωνε, θάμπωνε τὸ φῶς του. Ἐνωθε μιὰ ἐπιθυμία νὰ σφίξῃ τὸ ἀρραῖο ἐκεῖνο κορμί, νὰ κολλήσῃ τὰ χείλη του στ' ἄλικο τῆς κόρης χεῖλη πού λὲς στάζανε αἷμα, νὰ τῆς χαϊδέψῃ με τὰ μάγουλά του τὰ δικά της μάγουλα τὰ ρόδινα. Μιὰ ζωηρότερη κυκλοφορία τοῦ αἵματος εἶχε θερμάνει τὸ κορμί του, νόμιζε πῶς ἔχει πυρετό.

Ἐτσι γυρίσανε ὥρες πολλὰς μέσα στὶς μεγάλες σάλες τοῦ Λοῦδρου. Ἀργὰ βγήκανε ἔξω καί, γιὰ νὰ πᾶνε στὸ ξενοδοχεῖο πήραν τὸ μακρινότερο δρόμο. Ὁ ψυχρὸς ἀέρας ἔφερε πάλι τὸν Παῦλο στὰ συγκαλὰ του.

Μιλοῦσανε γιὰ τὸ Παρίσι καὶ τίς ὁμορφιές του, ἔπειτα γιὰ τὴν Ἀθήνα.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἄξαφνα ἡ Ἄννα, ἀλήθεια, Κύριε Παῦλε, με τὰ σωστά σας εἶπατε, πῶς θὰ ἐγκατασταθῇτε στὸ νησί σας γιὰ νὰ κάνετε τὸ γιατρό;

— Μα μπορῶ νὰ κάνω διαφορετικά;

— Γιατὶ τάχα ὄχι; Δὲν εἶναι κρίμα νὰ κλειστήτε καὶ νὰ πνιγῇτε σὲ μιὰ στενή, περιορισμένη κοινωνία; Σεῖς δείχνετε μόρφωση καὶ ἱκανότητα ἀσυνήθιστη. Αἱρεῖτε νέοι σὰν κι' ἐσὺς ἀρχίσανε τὸ στάδιό τους με τόσο ἐπιτυχία. Κρίμα, ναί, μὰ τὸ Θεό, κρίμα νὰ πᾶνε ὅλα χαμένα.

— Μὰ κι ἐγὼ τὸ συλλογίζομαι. Τὰ μέσα μου ὅμως εἶναι πολὺ μικρά, σχεδόν τιποτένια. Στὴν Ἀθήνα ἕνας νέος ἐπιστήμονας, προπάντων γιατρός, χρειάζεται καὶ χρήματα πολλὰ καὶ κόπο. Πρέπει νὰ παλέψῃ γιὰ νὰ ἐπιβληθῇ καὶ εἶναι φόβος μήπως συντριβῇ, πρὶν φτάσῃ νὰποκτήσῃ ὄνομα καὶ ὑπόληψη.

— Τὰ μέσα βρίσκονται, μόνο νὰ θέλῃ κανεῖς. Ἀμὰ ἔχει τὰ μέσα κι ἔχει καὶ τὴν ἱκανότητα, καθὼς ἐσεῖς, εὐκόλα καὶ γρήγορα ἐρχεται ἡ ἐπιτυχία.

— Ἐγὼ ὅμως, εἶπε ἀποφασιστικά ὁ Παῦλος, ἔχω κάποια μεγάλη ὑποχρέωση νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα μου καὶ νὰ μείνω ἐκεῖ.

— Τόση μεγάλη, πού νὰ θυσιάσετε γι' αὐτὴ τὸ μέλλον σας.

— Ναί, εἶμαι ἀρραβωνιασμένος.

— "Α, είπε ξαφνιασμένη ή "Αννα και κοίταξε τὸ χέρι του. Πρώτη φορά εἶδλεπε τὸ χρυσὸ δαχτυλίδι. Ἐμεινε πολλή ὥρα σιωπηλή κι ἔπειτα εἶπε.

— Ναί, ἔχετε δίκη, πολὺ δίκη. Μπρὸς σὲ μιὰ τέτοια ὑποχρέωση πρέπει, εἶναι ἀνάγκη νὰ θυσιάσῃ κανεὶς τὸ μέλλον του.

"Ἦως χωρὶς νὰ θέλῃ πρόφερε τὰ τελευταῖα λόγια μὲ τόνο ἀπότομο, σκληρό.

Σώπασε. Βάδιζε τώρα γοργότερα γιὰ νὰ φτάσῃ γρηγορώτερα στὸ ξενοδοχεῖο. Στὸ σαλονάκι τοῦς περιμένε ὁ Ἰωαννίδης.

— Ὁ κύριος Παῦλος, εἶπεν ἡ "Αννα, φάνηκε πολὺ ὑποχρεωτικός. Σὰς παρακαλῶ, πατέρα, νὰ τὸν εὐχαριστήσετε κι ἑσεῖς.

Ὁ Παῦλος ἀφοῦ κάθισε λίγο, σηκώθηκε νὰ φύγῃ. Ὁ Ἰωαννίδης τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι μὲ πολλή ἀγάπη. Ὁ Παῦλος πλησίασε τὴν "Αννα. Αὐτὴ τοῦ ἔδωσε μὲ πολλή εὐγένεια τὸ χέρι, μὰ χωρὶς νὰ τὸν κοιτάξῃ. Ὁ Παῦλος τὴν ἔδλεπε μὲ ματιὰ δειλή, σχεδὸν φοβισμένη.

"Ὅλη ἡ χαρὰ ἐκείνης τῆς ἡμέρας πῆγε χαμένη, καταστάλαξε σὲ πίκρα. Ἐφυγε σὰν τρομαγμένος κι ἀντὶ νὰ πάῃ κατ' εὐθείαν σπίτι του, γύριζε στοὺς μεγάλους δρόμους ἀσκοπα, σὰν κάτι νὰ ζητοῦσε, ποῦ δὲν τόβρισκε. Στὴν ἀρχὴ δὲ συλλογιζότανε τίποτα. Χάζευε. Κοίταξε, χωρὶς νὰ βλέπῃ. Οἱ ἄνθρωποι σὰν ἰσκιὸι φεύγανε μπροστά του. Ἐίτανε κάμποσος καιρὸς ποῦ πάθαινε παρόμοιο πρᾶμα ἔπειτα ἀπὸ μιὰ δυνατὴ συγκίνηση. Καὶ στ' ἀλήθεια τὰ λόγια τῆς "Αννας τὸν εἶχανε ταράξει. Γιατὶ τὰ εἶπε; Καὶ μὲ τί τόνο! Γιατὶ νὰ παραξενευτῇ; Εἶδες πῶς σόπασε κάμποση ὥρα, μόλις ἔμαθε πῶς εἶναι ἀρραβωνιασμένος; Καὶ μὲ τί σκληράδα τόνισε τὰ τελευταῖα τῆς λόγια «εἶναι ἀνάγκη νὰ θυσιάσῃ κανεὶς τὸ μέλλον του». Τὸ πίστευε αὐτὸ ἢ τοῦ τὸ εἶπε γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὴν ἀναγκαστικὴ θέσιν ποῦ βρισκότανε; Ἀναγκαστικὴ; Καθόλου, εἶτανε μὲ τὴ θέλησή του κι οὔτε μπορούσε νὰ γίνῃ διαφορετικὰ. Ἄν εἶχε τώρα μιὰ σημαντικὴ ἐπιτυχία στὴν ἐπιστήμη του, αὐτὸ δὲν ἔδινε σὲ κανένα τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κατηγορῇ, πῶς θυσιάζει τὸ μέλλον του.

"Αχ! αὐτὴ ἡ λέξις πόσο βραβεῖα τοῦ φαίνεται, πῶς κατακυριεύει τὸ νοῦ του, τὸ εἶναι του ἀλάκερο. Πῶς τὸν κάνει νὰ λησμονῇ, ὅτι ὄνειρευότανε προτίτερα ὡς ὑπέριστα εὐτυχία: τὸ νησί του, τὸ σπίτι του, τὸ μεγάλο περιβόλι, τὴ Μαρία του. Ἐρχεται τώρα κάτι σὰ σύννεφο καὶ τὰ σκεπάζει ὅλα, σκεπάζει καὶ τὸ νοῦ του καὶ τὸν βαραίνει καὶ τὸν θολώνει.

Τὸ μέλλον; Μὰ πῶς λοιπὸν μπορεί νὰ ὀνειρεύεται μέλλον χωρὶς μέσα; Ἀρκεῖ νὰ θέλῃ κανεὶς καὶ τὰ μέσα βρίσκονται, τοῦ εἶπεν ἡ "Αννα. Δηλαδή; Κι αὐτὸς γιατί βιάστηκε νὰ τῆς ἀπαντήσῃ πῶς εἶναι ἀρραβωνιασμένος; Ἡ "Αννα...

Τώρα ἔδλεπε μπροστά του τὴν ἀφράτη κόρη μὲ τὰ μαῦρα μάτια, τὰ ρόδινα μάγουλα, τ' ἄλικά χεῖλη, τὸ μεστωμένο κορμί μὲ τὰ πλούσια στήθη. Ἡ φαντασία του τὴν παρίστανε μὲ ζωηρότερα χρώματα, μὲ κινήματα προκλητικὰ. Πάλι στέγνωσε ἡ γλῶσσα του, ἀνατρίχιαζε τὸ κορμί του, θόλωνε ὁ νοῦς του. Χανότανε κάθε σκέψῃ καὶ μιλοῦσε μονάχα τὸ κορμί του μ' ἓνα παλμό, ποῦ τὸ ἔσειε σὰν σεισμὸς.

Τριγυρίζοντας ἐδῶ κι ἐκεῖ ἔφτασε στὸ δωμάτιό του χωρὶς νὰ καταλάβῃ. Περαισμένη ἡ ὥρα κι αὐτὸς δὲν εἶχε φάει. Μὰ μήτε ποῦ πεινοῦσε. Ἦπτε ἓνα μεγάλο ποτήρι γάλα κι ἔπασε νὰ κοιμηθῇ. Στὴν ἀρχὴ τὸ γάλα, Ἦως καὶ ἡ κούραση, τοῦ φέρανε ὕπνο. Γρήγορα ἔμω; ξύπνησε καὶ στριφογύριζε στὸ στρώμα. Στὸ νοῦ του πάλι οἱ ἴδιες σκέψεις, βασανιστικότερες τώρα. Νέμιζε πῶς εἶχε πέσει σὲ λαβύρινθο καὶ δὲν ἔβρισκε δρόμο νὰ βγῇ ἔξω. Μιὰ στιγμὴ συλλογίστηκε νὰ τὰφήσῃ ἔλα καὶ νὰ φύγῃ ἀμέσως γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ναί, αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερο. Αὐτὸ θὰ κάνῃ.

Καλὰ, μὰ τί θὰ εἶπῃ ὁ καθηγητὴς ποῦ τόσο τὸν εἶχε ἀγαπήσει καὶ προστατέψει; Καὶ ἡ μελέτη του; Ποιὸς θὰ ἐπιστατήσῃ στὸ τύπωμά της;

"Ὁχι, δὲν ἔπρεπε καὶ ἡ "Αννα φυγῇ θὰ τὴν ἔλεγε. Τί; νὰ νομίσῃ πῶς τήνε φοβήθηκε; Ἀ! μπᾶ. Θὰ σταθῇ περήφανος κι' ἂν τὴν ἀνταμώσῃ θὰ δείξῃ ψυχραιμία καὶ ἀξιοπρέπεια. "Ὅ,τι κι' ἂν εἶναι, αὐτὸς εἶναι καὶ ξέρεῖ αὐτὸς τί θὰποφασίσῃ γιὰ τὸ μέλλον του.

Τὸ πρῶτον σηκώθηκε κάπως ἡττωμένος. Πεινοῦσε. Κατέθηκε κι' ἀγόρασε αὐγά, τὰ ἔθρασε, ἔφαγε, ἤπτε, καὶ γάλα. Ἐπειτα βγήκε ἔξω. Δὲν εἶχε ὀρεξὶ γιὰ δουλειά.

— Δέ θὰ πάω στὸ νοσοκομεῖο σήμερα, εἶπε, θὰ τὸ σκάσω κανόνι κι' ἐγὼ μιὰ φορά στὴ ζωὴ μου.

Ποῦ νὰ πάῃ; Τοῦ Λούδρου ἡ ἐπίσκεψις δὲν εἶχε τελειώσῃ — ποῦ νὰ τελειώσῃ; Οὔτε στὴν ἀρχὴ ἀκόμα. Ἡ "Αννα ἔμω; δὲν τοῦ εἶπε νὰ ξαναπάῃ, μὰ καὶ δὲν ἔπρεπε. Καλύτερα νὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ἱστορία.

Μὰ ποῦ νὰ πάῃ; Νὰ γυρίξῃ πάλι στοὺς δρόμους; Μπᾶ! χάσμερης καὶ χαζὸς ποτὶ τοῦ δὲν εἶτανε. Καλύτερα νὰ πάῃ στὸ δάσος. Καλὰ τὸ σκέφτηκε. Στὸ δάσος καὶ θὰ μείνῃ ὅλη τὴν ἡμέρα. Κάπου θὰ βρῇ νὰ γευματίσῃ. Μὰ τί θὰ κάνῃ ὅλη τὴν ἡμέρα; Νὰ μείνῃ ἔτσι θὰ στενοχωρηθῇ κι' Ἦως νὰ ξαναρθοῦνε οἱ λογισμοὶ κι' αὐτοὺς ἴσα ἴσα θέλει ν' ἀποφύγῃ. Πρέπει νὰπασχοληθῇ.

Μπήκε σὲ κάποιον βιβλιοπωλεῖο κι' ἀγόρασε ἓνα ρομάντσο. Μ' αὐτὸ θὰ περνοῦσε τίς ὥρες. Ὁ ἀέρας τοῦ δάσους θὰ τοῦ ἔκανε καλὸ.

Δέ θὰ πᾶτε σήμερα στὸ Μουσεῖο; ρώτησε ὁ Ἰωαννίδης τὴν κόρη του.

— Δὲν πιστεύω, δὲν εἶπαμε τίποτα χτέες, ἀπάντησε μὲ ἀδιαφορία ἡ "Αννα.

Ὁ Ἰωαννίδης τὴν παρατήρησε προσεχτικά. Φαινότανε δυσαρεστημένη καὶ τὰ χεῖλη της, ἐλαφρὰ σφιγμένα, δείχνανε πάλι πείσμα. Θυμήθηκε πόσο ψυχρά, περήφανα χαιρέτισε ἡ Ἄννα χτὲς βράδυ τὸν Παῦλο καὶ σκέφτηκε πῶς κάποιο μικρὸ ἐπισόδιο θὰ γίνηκε ἀναμεταξύ τους. Ἑρωτικά καμώματα μήπως; Τοῦ ἤρθεν ἡ ἰδέα νὰ ἐξετάσῃ τὴν Ἄννα γιὰ νὰ ἰδῇ σὲ ποῖο σημεῖο βρισκότανε τὸ αἰσθημά της. Χτὲς ὅλη τὴν ἡμέρα συλλογιζότανε πόσο ταιριαστὸς θὰ εἴτανε ὁ γάμος τοῦ Παύλου καὶ τῆς Ἄννας. Ἔτσι θὰ ξένοιαζε κι' αὐτός.

— Ἄννα, τῆς εἶπε, ἔχεις ὀρεξὶ νάκούσῃς κάτι σοβαρὸ ποῦ θὰ σοῦ εἰπῶ;

— Γιάτι ἔχει πατέρα. Εἶναι νὰ μ' ἐρωτᾷς;

— Καὶ θὰ μοῦ ἀποκριθῇς μὲ εὐκρίνεια;

Ἡ κόρη ξαφνίστηκε. Κοίταξε τὸν πατέρα της ποῦ τὴν παρατηροῦσε κατὰμματα.

— Μὰ δὲν ξέρω τί θὰ μ' ἐρωτήσῃς, εἶπε μὲ κάποια ταραχή.

— Ἄννα, ἀγαπᾷς τὸν Παῦλο; ρώτησε ἀπότομα ὁ Ἰωαννίδης.

Τινάχτηκε ὅλη, μὰ εὐθὺς ἀμέσως κρατήθηκε κι' ἐπειτα ἀπὸ λίγες στιγμὲς εἶπε τάχα μὲ ἀδιαφορία.

— Μὰ ἐκεῖνος εἶναι ἀρραβωνιασμένος. Πρὸς τί ἡ ἐρώτηση.

— Ἀρραβωνιασμένος; Πῶς τὸ ξέρεις;

Μοῦ τὸ εἶπε χτὲς ὁ ἴδιος.

— Καὶ δὲν εἶχα παρατηρήσει τὸ δαχτυλίδι του. Γιὰ σκέψου.

— Καὶ ξέρεις, πατέρα, γι' αὐτὸ εἶναι ὑποχρεωμένος, λέει, νὰ ἐγκατασταθῇ στὸ νησί του, νὰ θυσιάσῃ τὸ μέλλον του· τί τρέλλα! εἶπε καὶ γέλασε μ' ἓνα χαχανιστὸ γέλιο.

— Εἶναι πολὺ σοβαρὸς αὐτὸς ὁ λόγος· ὁ ἀρραβωνίας εἶναι μεγάλη ὑποχρέωση.

— Εἶπα ἔχει; Γι' αὐτὸ σὰς ἀπάντησα ἔτσι. Γιατί νὰ συζητοῦμε μάταια.

Σωπάσανε κι οἱ δύο. Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῆς Ἄννας εἴτανε ἀπότομος. Ὁ Ἰωαννίδης συλλογισμένος ἔβλεπε τὴν κόρη του ποῦ ἀκουμπισμένη στὸ παράθυρο κοίταζε ἔξω. Τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου της εἶχε γίνῃ ζωηρότερο, τὸ στόμα της σφιγμένο πῶς πολὺ ἔδειχνε χοντρά τὰ κόκκινα χεῖλη της, τὰ μάτια φανερώνανε καθαρά τὸ πείσμα της. Ἡ κόρη δὲν εἶχε ἀπαντήσει στὴν ἐρώτηση τοῦ πατέρα της κι αὐτὸς ἀκριβῶς ἐκεῖνο ζητοῦσε νὰ μάθῃ.

— Ἄννα, τῆς εἶπε πάλι, ἀκουσέ με.

Ἡ κόρη γύρισε μὲ κάποια δυσανεξία, γιατί δὲν ᾔθελε νὰ ξαναρχίσῃ τὴν ἴδια κουβέντα.

— Ἄννα, δὲν ἀπάντησες ἀκριβῶς στὴν ἐρώτησή μου.

— Ποιά, εἶπεν ἐκείνη σὰ νὰ μὴν καταλάβαινε.

— Ἄννα, παιδί μου, ἀγαπᾷς τὸν Παῦλο.

— Πατέρα μου, τόσο καλὸς ποῦ εἶσαι, γιατί νὰ μὲ ρωτᾷς γιὰ κάτι ποῦ δὲν ἔχει κανένα λόγο πιά;

— Τὸν ἀγαπᾷς λοιπόν.

— Μὰ κι ἂν εἶναι ὅπως τὸ λές, τί ὠφελεῖ. Αὐτὸς ἀνήκει σ' ἄλλην. Σὲ παρακαλῶ, πατέρα μου, ἂν μὲ ἀγαπᾷς, μὴν ἐξακολουθήσῃς αὐτὴ τὴν ὁμιλία.

— Ὅπως θέλεις, παιδί μου.

Συνηθισμένος νὰ μὴν κακοκαρδίζῃ ποτὲ τὴν κόρη του σῶπασε κι ἄρχισε νὰ διαβάξῃ ἐλληνικὲς ἐφημερίδες.

Ἡ Ἄννα κάθησε πάλι στὸ παράθυρο, στήριξε τὸ κεφάλι της στὸ χέρι καὶ κοίταζε ἔξω. Συλλογιζότανε τὸν Παῦλο κι ἓνα αἰσθημα παράξενο τήνε βασάνιζε ἀνάμικτο ἀπὸ ἔρωτα καὶ πείσμα. Ὡς χτὲς τίποτα δὲν εἶχε σκεφθῇ. Ἐνωθε βέβαια ζωηρότατο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Παῦλο. Τὸ αἰσθημα αὐτὸ εἶχε τὴν ἀρχή του στὰ λόγια ποῦ εἶπε ὁ Κώστας γι' αὐτόνε στὸ τραῖνο πρὶν τότε γνωρίσῃ. Μεγάλωσε δταν τότε γνώρισε μὲ τὴ συμπαθητικὴ του μορφή, τὴν κάποια δειλία στὰ φερσίματά του, δυνάμωσε πολὺ, δταν ἔμαθε τὴν ἐπιτυχία του. Ἐνωσε ζωηρὴ ἀγάπη γι' αὐτόνε χτὲς ποῦ τὴ συνόδευε. Ἐβλεπε τὸ σάστιμα τοῦ νέου μπροστὰ στὴν ὁμορφιά της κι αὐτὸ τὴν κολάκευε πολὺ. Ἀόριστη τριγύριζε στὸ νοῦ της ἡ ἰδέα νὰ τὸν κάμῃ δικό της, νὰ τὸν ἀναδείξῃ μὲ τὰ πλοῦτη της, νὰ στέκεται δίπλα του δταν θὰ εἶναι φημισμένος πιά στὴν Ἀθήνα. Τώρα ἔβλεπε ὅλο αὐτὸ τὸ μαγευτικὸ ὄνειρο νὰ σῶνῃ μὲ μιὰς. Μπροστὰ της στεκότανε μὲ ἄλλην, ποῦ δὲν τὴ γινώριζε, μὰ θὰ εἴτανε βέβαια κατώτερη, πολὺ κατώτερη, κάποια χοντρή καὶ ἀπελέκητη ἐπαρχιώτισσα, καὶ τῆς ἐπαιρνε τὸν Παῦλο, τῆς χαλοῦσε τόσο ὁμορφο σκέδιο. Τὴ μισοῦσε αὐτὴ τὴν ἐπαρχιώτισσα, ἀλλ' ἔχει δὲν εἴτανε ἀξία νὰ τήνε μισήσῃ, τὴν περιφροῦσε καὶ μαζὶ μ' ἐκείνην κι αὐτὸν τὸν κουτό, τὸν ἀνόητο, ποῦ γιὰ μιὰ, ποῖος ξέροι ποιά,ν, πήγαινε νὰ κλειστῇ σ' ἓνα νησί, ἔτσι γιατί εἶχε τὴν ἀνοησία νὰ δώσῃ μιὰν ὑπόσχεση, νὰ δώσῃ, ἀρραβῶνα. Κι' ἐνῶ αὐτὴ μποροῦσε καὶ τοῦ τὸ εἶπε σχεδὸν καὶ δὲν πιστεῖω νὰ μὴν τὸ κατάλαβε, μποροῦσε γὰρ τοῦ ἀνοίξῃ ἓνα στάδιο λαμπρό, ποῦ καὶ ποῖος δὲ θὰν τὸ ζήλευε, αὐτὸς κλείνοντας τὰ μάτια του, κοιτάζοντας μόνο τὸν ἀρραβῶνα του πήγαινε νὰ βρῇ τὴν καλή του. Μὲ γιὰ του καὶ χαρά του. Ἀφοῦ εἶναι κουτός, ὦρα του καλή.

Τότε γιατί οἱ τόσες περιποιήσεις του; Γιατί νὰ μὴν τῆς εἰπῇ ἀμέσως πῶς εἶναι ἀρραβωνιασμένος; Γιατί νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ πλέξῃ ἓνα τέτοιο ὄνειρο; Κι ἔχει δικαίωμα νὰ τῆς καταστρέψῃ αὐτό, ποῦ ὁ ἴδιος εἶχε συντελέσει μὲ τὸν τρόπο του νὰ πλαστῇ; Μὰ εἶναι ἀρραβωνιασμένος: Καὶ φταίει αὐτὴ γιὰ τοῦτο; Καὶ πρέπει νὰ γίνῃ δυστυχισμένη, ἐπειδὴ βρέθηκε ἓνα τέτοιο ἐμπόδιο μπροστὰ της; Αὐτὴ δὲν εἶχε ποτὲ

γνώρισει κανένα εμπόδιο σὲ καμμιὰ τῆς ἐπιθυμίας. Μήπως δὲν εἶχε τὸν τρόπο, τὰ μέσα νὰ μηδενίσῃ κάθε εμπόδιο καὶ τὸ μεγαλύτερο; Μὰ πῶς;

Σταματοῦσε τώρα σ' ἐκεῖνο τὸ πῶς; Ἐδλεπε κατ' ἄδύνατο, πείσμωνε καὶ τὸ πείσμα τῆς ἔφερνε δάκρυα στὰ μάτια.

— Ἄννα, παιδί μου, τῆς φώναζε ὁ πατέρας τῆς, εἶσαι στενοχωρημένη. Θέλεις νὰ πάμε ἔξω.

— Ὅπως θέλεις, πατέρα.

— Νὰ πάρουμε ἕνα ἄμαξι καὶ νὰ κάνουμε ἕνα μεγάλο γύρο. Θέλεις νὰ πάμε στὸ δάσος καὶ νὰ φάμε καὶ σήμερα. Ὁ ἀέρας τοῦ δάσους θὰ διασκεδάσῃ τὴ στενοχώρια σου.

— Ναί, πατέρα. Πόσο εἶσαι καλός!

Ὅταν φτάσανε στὴν ἀρχὴ τοῦ δάσους, ἀφήσανε τὴν ἄμαξα καὶ γυρίζανε πεζοὶ στὸ δάσος. Ὡρα πολλὴ περπατοῦσαν χωρὶς νὰ λένε τίποτα. Ρωτοῦσε κάποτε ὁ Ἰωαννίδης κάτι κι ἡ κόρη ἀπαντοῦσε μὲ μιὰ δυὸ λέξεις μονάχα. Μπήκανε σὲ μιὰ δέντροστοιχία μεγάλῃ, ποὺ τραβοῦσε πέρα, σὲ βάθος πολὺ. Ἀξαφνὰ εἶδανε ἀπὸ μακριὰ τὸν Παῦλο καθισμένο σ' ἕνα μπάγκο. Διάβαζε.

Κι ἐκεῖνος ἀέρα ἤρθε νὰ πάρῃ, σκέφτηκε ἡ Ἄννα. Μήπως ἔχει κι αὐτὸς στενοχώρια; Συλλογίστηκε λίγο καὶ χαμογέλασε. Ἄ! καλὰ, θὰ ἰδοῦμε, εἶπε.

— Πατέρα, ὁ κύριος Παῦλος. Ἄν φάμε ἐδῶ, ὅπως εἶπατε, νὰ προσκαλέσετε τὸν κύριο Παῦλο. Ἔτσι δὲ θὰ φανῇ πῶς μοῦ ἔκανε καμμιὰ αἰσθησὴ ὁ χθεσινός του λόγος. Σὰς παρακαλῶ, πατέρα.

Ὁ Ἰωαννίδης συνηθισμένος νὰ μὴ λέγῃ ποτὲ ὅχι σὲ κάθε ἰδιότροπη ἀπαίτησιν τῆς Ἄννας, συμφώνησε. Ἰσως δὲν τὸ ἐπιθυμοῦσε, μὰ τὴν ἔδλεπε στενοχωρημένη καὶ ποθοῦσε νὰ τήνε διασκεδάσῃ μὲ κάθε τρόπο.

Ὅταν πλησιάσανε, σηκώθηκε ὁ Παῦλος καὶ τοὺς χαιρέτισε πολὺ εὐγενικά. Τοὺς εἶχε διακρίνει ἀπὸ μακριὰ καὶ ἀποφάσισε νὰ φερθῇ ὅσομποῦσε ἀξιοπρεπέστερα. Μετανοοῦσε γιὰ τὴ δειλία, ποὺ ἔδειξε χτὲς τὴν ὥρα τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ.

— Πῶς ἐδῶ, Κύριε Παῦλε, ρώτησε ὁ Ἰωαννίδης.

— Μὰ δὲν εἶχα σπουδαία δουλειὰ κι' ἀποφάσισα νὰ τὸ σκάσω κανόνι σὺν μικρὸς μαθητῆς, εἶπε γελώντας. Πῆρα ἕνα βιβλίον κι' ἤρθα νὰ κάνω κι ἐγὼ τὸ ρωμαντικό.

— Θὰ μέινετε λοιπὸν ὅλη τὴν ἡμέρα ἐδῶ;

— Ναί, ἰσως, ξέρω κι ἐγὼ; Ἦρθα χωρὶς πρόγραμμα.

Ὁ Ἰωαννίδης εἶδε μιὰ γοργὴ ματιά, ποὺ τοῦ ἔρριξεν ἡ Ἄννα καὶ εἶπε.

— Κύριε Παῦλε, κι ἐμεῖς ὅλη τὴν ἡμέρα θὰ μένουμε. Ἀποφασίσαμε νὰ φάμε κάπου ἐδῶ καὶ σὰς

παρακαλῶ νὰ μᾶς κάμετε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μᾶς συντροφέετε.

Πολὺ προσπάθησε ὁ Παῦλος νὰποφύγῃ τὴν πρόσκλησιν, μὰ τὸν παρακάλεσεν ὁ Ἰωαννίδης τόσο, ὥστε θὰ εἶτανε πολὺ ἄτοπο νὰ μὴ δεχτῇ.

Μὰ καὶ ὅρα γυρίζανε στὸ δάσος καὶ ὅταν καθήσανε στὸ τραπέζι, δὲν ἔστρεψε μιὰ φορὰ νὰ κοιτάξῃ τὴν Ἄννα. Εἶτανε μάλιστα πολὺ εὐχαριστήμενος γιὰ τὴν κυριάρχησιν μιὰ φορὰ στὸ πάθος του, στὸ αἶσθημα ποὺ τότε βασάνιζε, μὲ ἔδλεπε τὴν Ἄννα. Μὰ καὶ ἡ Ἄννα φαινότανε πολὺ ἐπιφυλακτικὴ. Κοίταξε τὸν Παῦλο, μὲ ἀδιαφορίαν ὅμως. Τὸ παρατήρησε μιὰ στιγμὴ ὁ Παῦλος καὶ δὲ μποροῦσε νὰ ἐννοήσῃ,

ἂν εἶτανε ἀληθινὸ τὸ φέροισι τῆς κέρης ἢ προσποιητό. Γρήγορα λοιπὸν καὶ ἀπότομα ἔσθυσεν τὸ αἶσθημα τῆς Ἄννας, ποὺ νόμιζε πῶς εἶχε μαντέψει; Σιγὰσιγὰ ἡ περιέργεια τὸν παρακίνησε νὰ κοιτάξῃ πρὸ προσεκτικὰ, νὰ διαβάσῃ στὰ μάτια τῆς, νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ Ἄννα κρατοῦσε χαμηλωμένα τὰ μάτια, μὰ ἔτσι ποὺ μιλοῦσε ὅλη ἡ μορφὴ τῆς. Ὁ Παῦλος ἐνιωθε πάλι νὰ ὑποχωρῇ ὁ λογισμὸς του. Ἄναθε πάλι τὸ πάθος του. Δὲν κοίταζε βέβαια τὴν κόρη μ' ἐπιμονή, γιὰ τὴν ἐννοοῦσε πόσο θὰ εἶτανε ἀπρεπο μπροστὴ στὸν πατέρα τῆς, ἔρριχνεν ὅμως συχνές, κλεφτὰτες ματιὰς γεμάτες πόθο.

Μείνανε ὡς τὸ βράδυ. Ὅταν πὰς βασιλεψὲ ὁ ἥλιος, κινήσανε γιὰ νὰ φύγουνε. Ὁ Παῦλος τοὺς εἶπε, πῶς, ἅμα φθάσουνε στὴν ἀρχὴ τοῦ δάσους, θὰ πάρῃ ἄλλο δρόμο γιὰ νὰ πάῃ συντομώτερα σπῆτι τοῦ.

— Μὴν ξεχνᾶτε, Κύριε Παῦλε, πῶς δὲν τελειώσαμε τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Λούδρου. Ἄν θέλετε, ἐλάτε αὐριο νὰ συνεχίσουμε. Θὰ μᾶς συνοδέψῃ καὶ ὁ πατέρας. Θὰ εἶναι κρίμα νὰ φύγω ἀπ' τὸ Παρίσι καὶ νὰ μὴν ἰδῶ τὰ ὁραιοτέρα τοῦ Λούδρου.

Ὅλα αὐτὰ ἡ Ἄννα τὰ εἶπε γοργὰ γιὰ νὰ προλάβῃ κάθε ἀντίρρηση τοῦ Ἰωαννίδου καὶ νὰ μὴ δώσῃ καμμιὰ ὑποψία στὸν Παῦλο.

— Δὲ σὰς δίνω καμμιὰ ὑπόσχεσιν. Αὐριο πρέπει νὰ πάω στὸ νοσοκομεῖον καὶ ἰσως ἀπασχοληθῶ πολὺ ἐκεῖ.

— Προσπαθήστε νὰ τελειώσετε γρήγορα κι ἐλάτε. Ἐγὼ θὰ σὰς περιμένω.

— Τίποτα δὲ σὰς ὑπόσχεσιν, εἶπε ὁ Παῦλος καὶ τοὺς χαιρέτισε.

Δύσκολο θὰ εἶναι, συλλογίζότανε τὸ βράδυ ἡ Ἄννα, θ' ἀγωνιστῶ ὅμως καὶ ἂν νικῶ καὶ παραμερίσω τὴν ἄλλην, θὰ εἶναι θρίαμβος νὰ κάνω δικό μου τὸν Παῦλο.

(Ἐχει συνέχεια)